

E. Questions & answers derdelanders Oekraïne

1. Beëindiging tijdelijke bescherming	5
1.1 Welke derdelanders vallen na 4 maart 2024 niet meer onder de Richtlijn tijdelijke bescherming (RTB)?	5
1.2 Hoe ziet het proces er na 4 maart voor de derdelanders waarvan de tijdelijke bescherming van rechtswege eindigt uit?	5
2. Verblijfsrecht in Nederland	6
2.1 Hebben derdelanders een verblijfsdocument?.....	6
2.2 Krijgen derdelanders een W-document?.....	6
2.3 Hoe weten gemeenten welke derdelanders in hun gemeente verblijven?.....	6
2.4 Hoe weten gemeenten welke derdelanders WEL onder de RTB blijven vallen na 4 maart 2024?	6
2.5 Wat betekent het als een derdelander op zijn verblijfsbewijs de datum tot en met 4 maart 2024 heeft staan in plaats van 4 september 2023?.....	6
2.6 Hoe zien gemeenten dat een asielaanvraag is afgewezen?	7
2.7 Wat gebeurt er als partners gezamenlijk in de opvang zitten en één van de partners niet de Oekraïense nationaliteit heeft?.....	7
2.8 Wat is de verblijfsrechtelijke situatie van kinderen van ouders/voogden van wie de tijdelijke bescherming wordt beëindigd?.....	7
2.9 Wat is de verblijfsrechtelijke situatie van kinderen onder voogdij van Nidos na de beëindiging van de RTB op maart?	7
2.10 Wat als een derdelander een relatie heeft met een Oekraïense ontheemde?	7
2.11 Wordt van derdelanders die afkomstig zijn uit de EU ook na 4 maart hun recht op opvang/verstrekkingen/zorg beëindigd?.....	7
2.12 Wat gebeurt er met: a. de status van een derdelander die emigreert, en wil terugkomen om achtergebleven familie te zien? b. een derdelander die langer dan 28 dagen wegblijft van een locatie? c. derdelanders die eerder zijn vertrokken?.....	8
2.13 Wat gebeurt er met de besluiten die in aanloop naar 4 september zijn genomen en de daartoe ingediende beroepen en vovo's?	8
2.14 Ontvangt de derdelander een of meerdere nieuwe besluit(en)? Kan de derdelander hiertegen in beroep?.....	8
2.15 Wat gebeurt er met derdelanders die een vergunning voor werk of studie hebben, of nog willen aanvragen?	8
2.16 Hoe verhoudt het aanvragen van een werk of studievergunning zich tot het MVV-vereiste? 9	
3. Derdelanders die aangegeven hebben de asielprocedure te willen doorlopen (overdracht aan het COA) (titelcode 32)	10
3.1 Mogen derdelanders bij goedkeuring van de gemeente in de GOO verblijven als zij de asielprocedure willen doorlopen?	10
3.2 Wat betekent het aflopen van de RTB voor het verblijf in een gasthuishouden van een derdelander die aangegeven heeft de asielprocedure te willen doorlopen?	10
3.3 Kunnen derdelanders zelf een COA-locatie kiezen?.....	10
3.4 Hebben derdelanders die na 4 maart naar het COA overgedragen worden nog recht op leefgeld?	10
3.5 Wie betaalt de verstrekkingen aan derdelanders, als zij nog wachten op overplaatsing naar een COA locatie?	11

3.6 Vanaf welk moment start voor derdelanders met een lopende asielaanvraag de zorgverzekering van het COA?	11
3.7 Wie zorgt ervoor dat derdelanders naar de COA-locatie gaan?	11
3.8 Heeft het COA voldoende plekken voor de derdelanders die wel een asielprocedure doorlopen?	11
3.9 Wanneer horen de gemeente of de derdelanders die een asielprocedure starten, geplaatst kunnen worden in een opvang locatie bij het COA binnen en/of nabij de gemeente?	11
3.10 Wat dient er te gebeuren met derdelanders die overgeplaatst worden naar een COA locatie en een huisdier bij zich hebben? (bij COA locaties zijn geen huisdieren toegestaan)	12
4. Derdelanders zonder verblijfsrecht (titelcode 98).....	13
4.1 Behoudt een derdelander na 4 maart 2024 recht op gemeentelijke opvang?	13
4.2 Hoe weet een gemeente of een derdelander verblijfsrecht heeft in Nederland of niet?	13
4.3 Wat betekent het aflopen van de RTB voor het verblijf van een derdelander zonder verblijfsrecht in een gasthuishouden?	13
4.4 Hoe verhoudt beëindigen van de tijdelijke bescherming voor derdelanders zich tot de 28 dagen vertrektermijn?	13
4.5 Moeten gemeenten tijdens de 28 dagen van de vertrektermijn van de derdelanders het leefgeld door betalen?.....	14
4.6 Kan een gemeente de 28 dagen vertrektermijn ook al voor 5 maart 2024 toepassen?	14
4.7 Wie gaan de derdelanders fysiek verwijderen uit de opvang als de tijdelijke bescherming beëindigd wordt?.....	14
4.8 Wat is de juridische status van de beëindiging van de opvang brief die de gemeente aan de derdelander stuurt?	14
4.9 Behoud een derdelander recht op opvang als er beroep is ingesteld tegen het nieuwe terugkeerbesluit van de IND?	14
5. Terugkeer.....	15
5.1 Hoe kan een gemeente beoordelen of derdelanders daadwerkelijk de intentie te hebben om vrijwillig te vertrekken en daarmee het recht houden om op de GOO te blijven?	15
5.2 Tot wanneer kan een derdelander gebruik maken van het remigratiebeleid?	15
5.3 Wat kan de gemeenten doen indien de derdelander aangeeft hulp nodig te hebben bij vertrek?	15
5.4 Waar worden de mensen die het land na het verlopen van de vertrektermijn tijdelijk opgevangen?	15
5.5 Hoe wordt omgegaan met een derdelander die gedurende de vertrektermijn niet kan reizen vanwege medische omstandigheden (o.a. zwangerschap)?.....	15
5.6 Wat is het verschil tussen DT&V en IOM?.....	16
6. Beëindiging van de opvang bij onvrijwillig vertrek.....	17
6.1 Welke werkwijzen zijn er mogelijk om de opvang te beëindigen voor derdelanders die niet vrijwillig vertrekken?	17
6.2 Wanneer komt het wel tot een civiele ontruimingsprocedure?.....	17
6.3 Lopen gemeenten door de bestuursrechtelijke route geen groter risico op vervolgprocedures?	17
6.4 Hoe ziet de ondersteuning vanuit het Rijk er uit?	17
6.5 Wat is het onderscheid tussen beëindiging van het recht op verblijf in Nederland en recht op opvang?.....	17
6.6 Wat voor invloed hebben beroep en hoger beroep op het recht op opvang?	18

7. Derdelanders die opnieuw asielaanvraag doen na 4 maart 2024.....	19
7.1 Kan een derdelander na 4 maart alsnog asiel in Nederland aanvragen?	19
7.2 Op welke wijze moeten gemeenten doorverwijzen als een derdelander alsnog aangeeft niet veilig te zijn in het land van herkomst na het beëindigen van de tijdelijke bescherming?.....	19
8. Derdelanders met een toegekende status	20
8.1 Krijgt de gemeente te horen aan welke derdelanders een asielstatus is toegekend?	20
8.2 In de BRP is code 46 gewijzigd naar code 26, wat betekent dit?	20
8.3 Hoe ziet de financiering eruit voor derdelanders die een verblijfsvergunning hebben gekregen en die nog in de GOO moeten verblijven?.....	20
8.4 Hoe verloopt de huisvesting van statushouders?.....	20
8.5 Hoe zijn deze statushouders verzekerd?	20
9. Financiën.....	21
9.1 Hoe is na 4 maart de bekostiging van de opvang van derdelanders ingeregeld die niet langer onder de Richtlijn tijdelijke bescherming van ontheemden uit Oekraïne vallen? Hoe kan een gemeente de kosten voor derdelanders die overgaan naar het COA declareren?.....	21
9.2 De gemeente wil de opvang van derdelanders ook na de 28 dagen vertrektermijn voortzetten. Hoe kan de gemeente de kosten dekken?.....	21
10. Werk	22
10.1 Mag een derdelander met een tijdelijke verblijfsvergunning Oekraïne na 4 maart 2024 blijven werken in Nederland?	22
10.2 Mag een derdelander met een tijdelijke verblijfsvergunning uit Oekraïne die een buiten behandeling stelling heeft ontvangen en opnieuw asiel aanvraagt werken?.....	22
10.3 Hoe weet een werkgever dat hij een derdelander in dienst heeft die na 4 maart niet meer (zonder tewerkstellingsvergunning) mag werken?	23
10.4 Hoe worden werkgevers geïnformeerd dat er een derdelander bij hen werkt die na 4 maart geen arbeid meer mag verrichten?	23
10.5 Kan een gemeente werkgevers informeren dat zij een derdelander in dienst hebben waarvan de bescherming onder de RTB wordt beëindigd?.....	23
10.6 Mag een derdelander tijdens de vertrektermijn nog werken?	23
10.7 Controleert de Nederlandse Arbeidsinspectie op voortzetting van werkzaamheden door derdelanders zonder asielpcedure?	23
11. Zorg	24
11.1 Ontvangt de derdelander die een asielaanvraag heeft lopen zorg na 4 maart?	24
11.2 Hoe ontvangt een derdelander die asiel aanvraagt zijn/haar zorgpas?	24
11.3 Ontvangt de derdelander die een verblijfsvergunning heeft ontvangen nog zorg na 4 maart?	24
11.4 Ontvangt een derdelander nog zorg tijdens de 28 dagen vertrektermijn en daarna?	24
12. Onderwijs.....	25
12.1 Wat zijn de perspectieven voor de derdelanders die studie willen afronden?.....	25
12.2 Mag een derdelander een opleiding in Nederland afmaken?	25
12.3 Mag een derdelander een opleiding in Nederland afmaken als hij/zij ook asiel aanvraagt?	25
12.4 Kan een derdelander een studie voortzetten bij een verhuizing naar een andere gemeente. Heeft dat gevolgen voor de studie?.....	25

12.5 Kunnen kinderen van een derdelander die op een basis of middelbare school zitten de school afmaken? Heeft een minderjarige derdelander tijdens de vertrektermijn nog recht op onderwijs?.....	25
13. Openbare orde en veiligheid.....	26
13.1 Hoeveel mensen verwacht het ministerie van Justitie en Veiligheid die vertrekken met onbekende bestemming (MOB)?.....	26
13.2 Hoe wordt voorkomen dat men MOB gaat en zich een half jaar later alsnog in Ter Apel meldt?.....	26
14. Gegevensdeling en communicatie	27
14.1 Wanneer vindt de gegevensuitwisseling tussen de IND en gemeenten plaats?	27
14.2 Welke check moet ik als gemeente doen m.b.t. gegevensuitwisseling, beheer en beveiligingsmaatregelen?	27
14.3 Op welke wijze kan de gemeente de informatie van de IND inzetten?.....	27
14.4 Hoe weet Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) wie derdelanders zijn?	27
14.5 Geldt er een vervaltermijn bij de gegevens?.....	27
14.6 De gegevens van de derdelanders zijn gelekt, wat moet ik doen?	27
14.7 Hoe weten gemeenten wie welke brief vanuit het Rijk heeft ontvangen?	28
14.8 Met wie mag ik binnen de gemeente de gegevens delen?.....	28
14.9 Welke gegevens van de derdelanders krijg ik?	28
14.10 Worden deze Q&A's geüpdatet?	28
15. Overige vragen en antwoorden	29
15.1 Is uitschrijving uit BRP hetzelfde als intrekking van de RTB?.....	29
15.2 Moet ik een derdelander die uit de opvang is vertrokken en in het buitenland verblijft uitschrijven uit de BRP?	29
15.3 Moet ik een derdelander die met uit de opvang is vertrokken, maar onbekend is waarheen, uitschrijven uit de BRP?	29
15.4 Is er ruimte voor gemeenten om een eigen handelingsperspectief te ontwikkelen?.....	29
15.5 Behouden derdelanders hun BSN nummer tijdens de asielaanvraag?.....	29

1. Beëindiging tijdelijke bescherming

1.1 Welke derdelanders vallen na 4 maart 2024 niet meer onder de Richtlijn tijdelijke bescherming (RTB)?

Derdelanders die in Oekraïne een tijdelijke verblijfsvergunning hadden (bijvoorbeeld voor werk of studie) en die reeds ingeschreven waren in de BRP vóór 19 juli 2022 vallen na 4 maart 2024 niet meer onder de RTB. Derdelanders die een gezins- of familielid van een begunstigde onder de RTB zijn, internationale bescherming genieten of een permanente verblijfsvergunning in Oekraïne hadden blijven ook na 4 maart onder de RTB vallen.

1.2 Hoe ziet het proces er na 4 maart voor de derdelanders waarvan de tijdelijke bescherming van rechtswege eindigt uit?

Derdelanders die na 4 maart 2024 niet meer onder de richtlijn vallen en geen rechtmatig verblijf meer hebben in Nederland zijn vertrekplichtig en dienen binnen de aan hen opgelegde termijn van 28 dagen Nederland te verlaten. Zij ontvangen uiterlijk één week voor 4 maart 2024 een (nieuw) terugkeerbesluit van de IND. De vertrektermijn loopt van 5 maart tot en met 1 april. De gemeente is verantwoordelijk voor het beëindigen van de opvang na afloop van de vertrektermijn. Hiervoor dienen de stappen uit de Handreiking vertrek derdelanders uit de GOO gevolgd te worden.

Bij het werken aan vertrek uit Nederland kunnen de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) ondersteunen (zie hiervoor vraag 14.2 over de termijn van het remigratiebeleid). Gedurende de vertrektermijn van 28 dagen heeft de derdelander vanuit de Regeling opvang ontheemden uit Oekraïne (RooO) recht op opvang en moeten gemeenten deze opvang blijven verlenen. Gedurende de vertrektermijn dienen gemeenten het (vrijwillig) vertrek uit de opvang voor te bereiden. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar de handreiking vertrek derdelanders uit de GOO.

In het geval van een asielprocedure ligt er een verantwoordelijkheid bij de IND en het COA.

2. Verblijfsrecht in Nederland

2.1 Hebben derdelanders een verblijfsdocument?

Ja, derdelanders hebben een O-document (Ontheemden-document) van de IND ontvangen zodat zij hun rechtmatig verblijf in Nederland kunnen aantonen. Het O-document dat zij in bezit hebben zal een einddatum van 4 september 2023 of 10 januari 2024 aangeven. Zie ook vraag 2.5.

2.2 Krijgen derdelanders een W-document?

Wanneer derdelanders hebben aangegeven hun asielvraag te willen voortzetten en zij nog geen besluit hebben ontvangen op hun asielverzoek, ontvangen zij na 4 maart 2024 een W-document. Ook derdelanders die na de buiten behandeling stelling van de eerste asielaanvraag opnieuw een asielaanvraag indienen, zullen een W-document ontvangen.

2.3 Hoe weten gemeenten welke derdelanders in hun gemeente verblijven?

Als een gemeente reeds akkoord is gegaan met een verlenging van het convenant voor gegevensdeling tussen de IND en de gemeente, zullen zij eenmalig een lijst van de IND van de derdelanders in hun gemeente ontvangen. De – uitzonderlijke – gemeenten die nog in aanmerking komen het convenant opnieuw te bekrachtigen, worden hiervan op de hoogte gebracht.

De RvIG ondersteunt gemeenten daarnaast door per 5 maart 2024 dagelijks een bericht te verzenden naar de BRP-mailbox met een overzicht van de BSN van de derdelanders van wie hun verblijfstitel is omgeklapt. Derdelanders die onder de RTB vallen, hebben titelcode 46 in de BRP. Op het moment dat een derdelander geen tijdelijke bescherming meer heeft onder de RTB, en geen lopende asielprocedure of ander verblijfsrecht, zal de titelcode van de derdelander in de BRP-registratie omklappen naar code 98 (geen recht op verblijf). Als de derdelander zijn asielaanvraag doorzet, klapt de titel om naar code 32 (lopende asielaanvraag). Bij deze titelcode is er recht op opvang door het COA. Mocht een derdelander nog niet zijn verhuisd naar COA opvang, wordt gemeenten gevraagd om de derdelander tot die tijd in de GOO opvang aan te blijven bieden. Ook is het mogelijk dat de titelcode omklapt naar 23 of 24 (vergunning voor werk of studie). Ook in deze gevallen is er geen recht meer op gemeentelijke opvang.

2.4 Hoe weten gemeenten welke derdelanders WEL onder de RTB blijven vallen na 4 maart 2024?

De verblijfstitel van derdelanders die wel onder de RTB blijven vallen na 4 maart 2024 blijft 46. Dit betekent dat zij het recht op opvang en verstrekkingen vanuit de RooO behouden. Zie hiervoor ook vraag 2.5. Dit zijn bijvoorbeeld derdelanders die gezins- of familielid zijn van een begunstigde of in Oekraïne internationale bescherming genieten.

Derdelanders die partner zijn van een Oekraïense ontheemde blijven in sommige gevallen ook onder de RTB vallen. Zie hiervoor ook vraag 2.10, 2.14 en 2.15.

2.5 Wat betekent het als een derdelander op zijn verblijfsbewijs de datum tot en met 4 maart 2024 heeft staan in plaats van 4 september 2023?

De IND heeft eerder al onderscheid gemaakt tussen derdelanders die recht houden op tijdelijke bescherming tot het einde van de RTB (bijvoorbeeld familieleden van begunstigten) en derdelanders wiens tijdelijke bescherming eerder eindigt. Op het verblijfsbewijs van derdelanders die ook na 4 maart 2024 onder de RTB blijven vallen staat een geldigheidsduur t/m 4 maart 2024 (de oorspronkelijke einddatum van de RTB, die inmiddels verlengd is). Zij krijgen nog een nieuw verblijfsbewijs met daarom de

correcte datum, namelijk 4 maart 2025. Kijk voor meer informatie op: [Verlenging sticker of pasje tijdelijke bescherming Oekraïne | IND](#).

Op het verblijfsbewijs van derdelanders die na 4 maart 2024 niet meer onder de RTB vallen, staat een geldigheidsduur t/m 4 september 2023 of 10 januari 2024.

2.6 Hoe zien gemeenten dat een asielaanvraag is afgewezen?

De titelcode blijft tot en met 4 maart 2024 titelcode 46, en verandert op 5 maart in geval van een afgewezen asielaanvraag naar titelcode 98. Het is dus niet specifiek zichtbaar dat een asielaanvraag is afgewezen. Het is enkel zichtbaar dat de titelcode naar 98 veranderd, dit duidt aan dat de derdelander geen verblijfsrecht heeft.

2.7 Wat gebeurt er als partners gezamenlijk in de opvang zitten en één van de partners niet de Oekraïense nationaliteit heeft?

Wanneer een derdelander een relatie met een Oekraïense ontheemde heeft en er sprake is geweest van samenwoning ten tijde van het uitbreken van het conflict, kan dit ertoe leiden dat deze persoon ook na 4 maart 2024 onder de RTB blijft vallen. Daarom beoordeelde de IND elke zaak ten aanzien van de beëindiging van de RTB op zijn eigen gewichtigheid.

2.8 Wat is de verblijfsrechtelijke situatie van kinderen van ouders/voogden van wie de tijdelijke bescherming wordt beëindigd?

Wanneer de tijdelijke bescherming onder de RTB van ouders wordt beëindigd, wordt deze in de regel ook van de eventuele kinderen beëindigd. Een uitzondering daarop zijn de kinderen die, anders dan de ouders, de Oekraïense nationaliteit hebben. Daarnaast kan het voorkomen dat voor de kinderen een ander verblijfsrecht is aangevraagd, zoals asiel.

2.9 Wat is de verblijfsrechtelijke situatie van kinderen onder voogdij van Nidos na de beëindiging van de RTB op maart?

Na 4 maart 2024 eindigt de tijdelijke bescherming van derdelanders die in Oekraïne een tijdelijke verblijfsvergunning hadden (bijvoorbeeld voor werk of studie) en die reeds ingeschreven waren in de BRP vóór 19 juli 2022, ook als zij minderjarig zijn. Hiermee is niet langer sprake van verblijfsrecht, tenzij ander verblijfsrecht dan RTB is aangevraagd.

2.10 Wat als een derdelander een relatie heeft met een Oekraïense ontheemde?

Wanneer een derdelander een relatie met een Oekraïense ontheemde heeft, kan dit ertoe leiden dat deze persoon ook na 4 maart 2024 onder de RTB blijft vallen. Daarom beoordeelde de IND elke zaak ten aanzien van de beëindiging van de RTB op zijn eigen gewichtigheid.

2.11 Wordt van derdelanders die afkomstig zijn uit de EU ook na 4 maart hun recht op opvang/verstrekkingen/zorg beëindigd?

Indien iemand de nationaliteit bezit van een EU-lidstaat, heeft hij of zij rechtmatig verblijf in Nederland, maar niet onder de RTB. Deze personen vallen niet onder de reikwijdte van de RTB. Voor meer informatie zie de [pagina](#) van de IND.

2.12 Wat gebeurt er met: a. de status van een derdelander die emigreert, en wil terugkomen om achtergebleven familie te zien? b. een derdelander die langer dan 28 dagen wegblijft van een locatie? c. derdelanders die eerder zijn vertrokken?

Derdelanders die in Oekraïne een tijdelijke verblijfsvergunning hadden (bijvoorbeeld voor werk of studie) en die reeds ingeschreven waren in de BRP vóór 19 juli 2022 hebben recht op tijdelijke bescherming onder de RTB tot en met 4 maart 2024. De derdelanders die emigreren, langer dan 28 dagen wegblijven van een opvanglocatie en zich niet inschrijven in een andere gemeente in Nederland of al zijn vertrokken, verliezen hun recht op tijdelijke bescherming onder de RTB. Voor meer informatie over toeristenvisa kan gekeken worden op [Kort verblijf | IND](#). **Let op:** derdelanders die zijn uitgeschreven uit de BRP kunnen niet zonder meer weer opnieuw worden ingeschreven.

2.13 Wat gebeurt er met de besluiten die in aanloop naar 4 september zijn genomen en de daartoe ingediende beroepen en vovo's?

De tijdelijke bescherming eindigt op 4 maart 2024 van rechtswege. De IND had in aanloop naar 4 september 2023 individuele besluiten genomen waarin stond dat de tijdelijke bescherming eindigt. Door de definitieve uitspraak van de Raad van State trekt de IND dit besluit in. Dit komt omdat de einddatum 4 september 2023 niet klopte.

Daarmee vervalt het procesbelang van de ingediende beroepen en vovo's. Na het aanbod tot betaling van de proceskosten worden advocaten door de IND ook verzocht om deze procedures in te trekken. Door het intrekken van de besluiten, vervallen de toegewezen vovo's.

2.14 Ontvangt de derdelander een of meerdere nieuwe besluit(en)? Kan de derdelander hiertegen in beroep?

De IND hoeft geen nieuw besluit te nemen over het recht op tijdelijke bescherming voor derdelanders. Dit recht stopt automatisch na 4 maart 2024. De IND neemt nieuwe terugkeerbesluiten voor derdelanders die het betreft. Daarin staat dat de derdelander na 4 maart 2024 geen recht meer heeft op verblijf in Nederland en binnen 28 dagen moet vertrekken uit Nederland. Voor het beëindigen van de opvang dient de Handreiking Vertrek derdelanders uit de GOO geraadpleegd te worden.

Mocht er een voorlopige voorziening toegewezen worden in deze beroepszaak, dan heeft deze wel schorsende werking, en behoudt de derdelander recht op opvang, ook na het einde van de vertrektermijn, mocht de beroepszaak dan nog niet zijn afgedaan. Normaliter wordt tegen 'kale' terugkeerbesluiten geen tot weinig beroep ingediend. Om die reden wordt het ook niet aannemelijk geacht dat in grote getalen voorlopige voorzieningen worden toegewezen.

2.15 Wat gebeurt er met derdelanders die een vergunning voor werk of studie hebben, of nog willen aanvragen?

Op het moment dat een derdelander een vergunning voor werk of studie heeft (zichtbaar als titelcode 23 of 24 in de BRP), heeft deze persoon geen recht op (gemeentelijke) opvang, maar wel recht op verblijf. Dit betekent dat de opvang voor deze mensen beëindigd moet worden. De derdelander dient in deze gevallen zelf woonruimte te zoeken.

2.16 Hoe verhoudt het aanvragen van een werk of studievergunning zich tot het MVV-vereiste?

Als een derdelander voor 4 maart 2024 een werk of studievergunning aanvraagt, vervalt het recht op opvang, maar behoudt deze persoon het recht op procedureel verblijf. Tot het einde van de RTB geldt een vrijstelling van het MVV-vereiste. Dit betekent dat zij geen Machtiging voor Voorlopig Verblijf (MVV) in het land van herkomst hoeven aan te vragen. Omdat de derdelander geen recht meer heeft op opvang, moet de opvang beëindigd worden. De derdelander dient zelf woonruimte te zoeken.

Als een derdelander na 4 maart 2024 een werk of studievergunning aanvraagt, dient de derdelander eerst een MVV aan te vragen in het land van herkomst. Zie voor meer informatie: <https://ind.nl/nl/machtiging-tot-voorlopig-verblijf-mvv>. Ook in dit geval dienen de stappen voor beëindiging opvang in de GOO gevolgd te worden.

3. Derdelanders die aangegeven hebben de asielprocedure te willen doorlopen (overdracht aan het COA) (titelcode 32)

3.1 Mogen derdelanders bij goedkeuring van de gemeente in de GOO verblijven als zij de asielprocedure willen doorlopen?

Uitgangspunt is dat derdelanders van wie de tijdelijke bescherming na 4 maart 2024 eindigt en die hebben aangegeven de asielprocedure te willen doorlopen worden overgedragen aan het COA.

Het COA informeert gemeenten welke derdelanders naar het COA worden overgedragen. De fysieke overdracht vindt zo snel mogelijk na 4 maart 2024 plaats, maar is afhankelijk van capaciteit bij het COA. Het Rijk vraagt gemeenten om de opvang aan deze groep derdelanders vrijwillig te verlengen tot het moment van overdracht. De kosten voor deze opvang en de door een gemeente uitgekeerde verstrekkingen (eet-, en leefgeld) vanaf 5 maart kunnen worden gedeclareerd bij het COA.

3.2 Wat betekent het aflopen van de RTB voor het verblijf in een gasthuishouden van een derdelander die aangegeven heeft de asielprocedure te willen doorlopen?

Derdelanders die in de particuliere opvang worden opgevangen en daar - met akkoord van het gasthuishouden - kunnen blijven worden administratief aan het COA gekoppeld. Als het gasthuishouden niet akkoord is, dan volgt overplaatsing naar het COA.

Als de derdelander ervoor kiest om de asielprocedure te doorlopen én het gasthuishouden akkoord is met voortzetting van de opvang, kan het verblijf na 4 maart 2024 nog worden gecontinueerd. De derdelander wordt dan administratief geplaatst bij het COA. Vanaf de datum van 5 maart 2024 worden de verstrekkingen door het COA uitgekeerd. Het is belangrijk dat derdelanders die verblijven in een gastgezin contact opnemen met het COA. Dat kan via de COA-informatielijn (088-7157000 of info@coa.nl). **Let op:** vanaf 5 maart 2024 kunnen er voor het gasthuishouden financiële consequenties zijn, bijvoorbeeld als het gasthuishouden een uitkering heeft of toeslagen ontvangt. Er is een flyer beschikbaar die door gasthuishoudens kan worden geraadpleegd. De flyer is ook beschikbaar op de volgende [informatiepagina](#). De gasthuishoudens die gebruik willen maken van een logeeregeling zullen over de mogelijke financiële consequenties extra worden geïnformeerd door het COA, nadat bekend is of de derdelander heeft aangeven of hij/zij de asielprocedure wil doorlopen.

3.3 Kunnen derdelanders zelf een COA-locatie kiezen?

Nee. Als een derdelander heeft aangegeven de asielprocedure te willen doorlopen, heeft hij of zij recht op opvang door het COA. De COA-locaties liggen verspreid over Nederland. Afhankelijk van de beschikbaarheid van opvangplekken bepaalt het COA de locatie waar de derdelanders naartoe verhuizen.

3.4 Hebben derdelanders die na 4 maart naar het COA overgedragen worden nog recht op leefgeld?

Als derdelanders verhuizen naar een COA opvanglocatie, krijgen ze van het COA een vergoeding voor voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven. Deze verstrekkingen kunnen verschillen, afhankelijk of derdelanders zelfstandig kunnen koken op de

opvanglocatie bijvoorbeeld. Kijk voor meer info op: <https://www.coa.nl/nl/het-recht-op-opvang>.

Vanaf het moment dat de derdelander fysiek overgaat naar het COA worden vanuit het COA verstrekkingen gestart. Het is aan de gemeente om vanaf dat moment de uitkeringen aan de derdelander te beëindigen.

3.5 Wie betaalt de verstrekkingen aan derdelanders, als zij nog wachten op overplaatsing naar een COA locatie?

Zolang de derdelander in de gemeentelijke opvang verblijft, terwijl hij of zij wacht op overplaatsing naar een COA-opvanglocatie, vraagt het Rijk gemeenten de verstrekkingen onder de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) uit te keren tot het moment van de fysieke overdracht. De kosten van deze opvang inclusief de door de gemeente uitgekeerde verstrekkingen kunnen vanaf 5 maart 2024 worden gedeclareerd bij het COA, conform declaratie zoals bij CNO's. Gemeenten ontvangen hiervoor een instructie van het COA.

3.6 Vanaf welk moment start voor derdelanders met een lopende asielaanvraag de zorgverzekering van het COA?

Derdelanders met een lopende asielaanvraag worden per 5 maart 2024 administratief ingeschreven bij het COA. Per diezelfde datum worden zij afgemeld bij de RMO en aangemeld bij de RMA (zorgverzekering voor asielzoekers). Dat gaat automatisch. De derdelander en/of gemeenten hoeven daar niets voor te doen. Meer info over de RMA vind je op de website: <https://www.rmasielzoekers.nl/>. De zorg wordt verleend op de plek waar mensen verblijven, dus in de GOO/POO via de zorgverleners in de buurt of bij het COA via GZA.

3.7 Wie zorgt ervoor dat derdelanders naar de COA-locatie gaan?

De derdelander is zelf verantwoordelijk voor het organiseren van vervoer naar de COA-opvanglocatie. Als grote groepen derdelanders tegelijk zouden kunnen verhuizen, is het mogelijk om tussen COA en de gemeente maatwerkafspraken te maken. De COA-locaties liggen verspreid over Nederland. Afhankelijk van de beschikbaarheid van opvangplekken bepaalt het COA de locatie waar de betreffende derdelanders naar zullen verhuizen.

3.8 Heeft het COA voldoende plekken voor de derdelanders die wel een asielpcedure doorlopen?

Het COA heeft onvoldoende capaciteit om per 5 maart derdelanders met een asielaanvraag direct over te nemen. Gezien deze krapte zal het COA de derdelanders met een lopende asielaanvraag eerst administratief plaatsen. Na 4 maart 2024 neemt het COA de derdelanders met een lopende asielaanvraag geleidelijk over, afhankelijk van de beschikbaarheid van opvangplekken. Aan gemeenten wordt gevraagd de derdelanders met een lopende asielaanvraag vrijwillig te blijven opvangen tot zij kunnen verhuizen naar het COA.

3.9 Wanneer horen de gemeente of de derdelanders die een asielpcedure starten, geplaatst kunnen worden in een opvang locatie bij het COA binnen en/of nabij de gemeente?

Gemeenten wordt gevraagd om de opvang voort te zetten, totdat het COA een plek heeft. Derdelanders worden persoonlijk geïnformeerd als er plek is in de opvang. De gemeente krijgt van dat bericht een afschrift. In de brief staat wanneer een derdelander

op welke COA-locatie wordt verwacht. Regiocoördinatoren zijn het aanspreekpunt voor gemeenten.

3.10 Wat dient er te gebeuren met derdelanders die overgeplaatst worden naar een COA locatie en een huisdier bij zich hebben? (bij COA locaties zijn geen huisdieren toegestaan)

Het is niet toegestaan om huisdieren te houden en/of toe te laten in de opvanglocatie van het COA, tenzij hiervoor schriftelijk toestemming is verkregen van de leiding van de opvanglocatie.

4. Derdelanders zonder verblijfsrecht (titelcode 98)

4.1 Behoudt een derdelander na 4 maart 2024 recht op gemeentelijke opvang?

Indien de asielpcedure van een derdelander is afgerond en de tijdelijke bescherming onder de RTB eindigt voor deze derdelander, heeft hij/zij geen verblijfsrecht meer in Nederland. De derdelander krijgt een nieuw terugkeerbesluit opgelegd van de IND met een vertrektermijn van 28 dagen. De vertrektermijn start op 5 maart 2024 en loopt tot en met 1 april 2024. Dit terugkeerbesluit betekent dat de derdelander Nederland moet verlaten. Gedurende de vertrektermijn heeft de derdelander wel nog recht op opvang zoals beschreven in de Regeling opvang voor Oekraïense ontheemden (RooO). Na afloop van de vertrektermijn is er geen recht meer op opvang in de GOO.

4.2 Hoe weet een gemeente of een derdelander verblijfsrecht heeft in Nederland of niet?

Vanaf 5 maart 2024 is een niet rechtmatig verblijvende derdelander herkenbaar aan titelcode 98 (geen rechtmatig verblijf) in de BRP. Gedurende de vertrektermijn heeft de derdelander nog recht op opvang. Gemeenten kunnen deze titelcode inzien in het BRP systeem. De RvIG ondersteunt gemeenten door dagelijks een bericht te verzenden naar de BRP-mailbox met een overzicht van de BSN van de derdelanders van wie hun verblijfstitel is omgeklapt vanaf 5 maart 2024. Zie voor meer informatie de vragen en antwoorden in Hoofdstuk 2 (Verblijfsrecht).

4.3 Wat betekent het aflopen van de RTB voor het verblijf van een derdelander zonder verblijfsrecht in een gasthuishouden?

Wanneer een derdelander vanaf 5 maart 2024 vertrekplichtig is, vervalt het recht op opvang na het verlopen van de vertrektermijn. Dit betekent dat de derdelander het gasthuishouden binnen 28 dagen (uiterlijk 2 april 2024) moet verlaten en zich moet uitschrijven uit de BRP. **Let op:** indien een derdelander zich niet uitschrijft uit de BRP, maar een gasthuishouden wel aangeeft dat een derdelander niet langer op haar adres verblijft, kan de aantekening 'niet meer woonachtig op het adres' worden geplaatst in de BRP. Informatie over het uitschrijven uit de BRP en aantekening is beschikbaar in de Handreiking vertrek derdelanders uit de GOO.

Terugkeerbesluit met 28 dagen vertrektermijn

4.4 Hoe verhoudt beëindigen van de tijdelijke bescherming voor derdelanders zich tot de 28 dagen vertrektermijn?

Zoals in vraag 1.1 ook wordt genoemd, hebben derdelanders die in Oekraïne een tijdelijke verblijfsvergunning hadden (bijvoorbeeld voor werk of studie) en die reeds ingeschreven waren in de BRP vóór 19 juli 2022, recht op tijdelijke bescherming onder de RTB tot en met 4 maart 2024. Derdelanders die een gezins- of familielid van een begunstigde onder de RTB zijn of internationale bescherming genieten in Oekraïne of beschikken over een permanente verblijfsvergunning aldaar (zie ook vraag 2.4) blijven ook na 4 maart onder de RTB vallen.

Voor derdelanders die na 4 maart 2024 niet meer onder de RTB vallen geldt dat hun rechtmatige verblijf in Nederland eindigt. Voor deze derdelanders neemt de IND een terugkeerbesluit en wordt een vertrektermijn opgelegd van 28 dagen, die loopt van 5 maart 2024 tot en met 1 april 2024. Gedurende de vertrektermijn behoudt de derdelander het recht op opvang zoals aangeduid in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO). Gedurende deze periode kan de derdelander Nederland vrijwillig

verlaten. Deze vertrekperiode kent zijn basis in de Europese Terugkeerrichtlijn en de Vreemdelingenwet 2000.

4.5 Moeten gemeenten tijdens de 28 dagen van de vertrektermijn van de derdelanders het leefgeld door betalen?

Ja, dit moet. De derdelander behoudt namelijk het recht op opvang zoals aangeduid in de Regeling opvang voor Oekraïense ontheemden (RooO). Gemeenten moeten gedurende de vertrektermijn dan ook opvang blijven bieden tot en met het einde van de vertrektermijn, 1 april 2024.

4.6 Kan een gemeente de 28 dagen vertrektermijn ook al voor 5 maart 2024 toepassen?

Nee, dit is niet mogelijk. De 28 dagen vertrektermijn gaat van start op 5 maart en loopt tot en met 1 april 2024.

Beëindiging gemeentelijke en particuliere opvang

4.7 Wie gaan de derdelanders fysiek verwijderen uit de opvang als de tijdelijke bescherming beëindigd wordt?

Wanneer een derdelander de opvang niet vrijwillig verlaat kan de gemeente/locatie eigenaar verschillende stappen ondernemen. Een eerste stap is het in gesprek blijven met de derdelander over vertrek. Voor een overzicht van en meer informatie over de diverse stappen, zie de handreiking vertrek derdelanders uit de GOO.

4.8 Wat is de juridische status van de beëindiging van de opvang brief die de gemeente aan de derdelander stuurt?

Het beëindigen van de opvang in de GOO (per brief door gemeenten) is geen besluit op zichzelf en volgt uit het feit dat de RTB van rechtswege eindigt, de IND afwijzend op de asielaanvraag heeft beslist en een terugkeerbesluit heeft opgelegd. De derdelander kan dus niet in beroep gaan tegen het beëindigen van de opvang door de gemeente. Wel kan de derdelander bezwaar aantekenen via artikel 72, derde lid, Vreemdelingenwet. Er zijn tekstblokken voor een modelbrief bezwaar opgesteld, om gemeenten te ondersteunen bij het afhandelen van het bezwaar. Zie bijlage 2C.

4.9 Behoud een derdelander recht op opvang als er beroep is ingesteld tegen het nieuwe terugkeerbesluit van de IND?

In het geval dat een derdelander in beroep gaat tegen het nieuwe terugkeerbesluit van de IND, heeft dit beroep geen schorsende werking. De vertrektermijn van 28 dagen vanaf 5 maart 2024 geldt daarmee ook voor deze groep, en dezelfde stappen dienen genomen te worden uit de handreiking vertrek derdelanders uit de GOO.

5. Terugkeer

5.1 Hoe kan een gemeente beoordelen of derdelanders daadwerkelijk de intentie te hebben om vrijwillig te vertrekken en daarmee het recht houden om op de GOO te blijven?

Er is geen recht meer op gemeentelijke opvang na het verstrijken van de vertrektermijn van 28 dagen op 2 april 2024. De vertrekintenties van derdelanders kunnen op verschillende wijzen worden ingevuld. Dit kan via bijvoorbeeld de DT&V of het IOM. Echter hoeft de overheid hier niet per se aan te pas te komen. Het kan dus voorkomen dat een derdelander aangeeft vrijwillig te vertrekken tijdens de vertrektermijn van 28 dagen (het is ook mogelijk dat iemand zijn of haar keuze op een later moment wijzigt). Of de derdelander in kwestie serieus voornemens is om te vertrekken, kan naast feitelijk bewijs (inschrijvingen bij DT&V/IOM of een ticket) ook indirect in gesprekken met de vreemdeling geverifieerd worden. De ervaring leert dat mensen die willen vertrekken, zich voorbereiden (zoals het regelen van een vlucht of reisdocumenten). Ze anticiperen op scenario's en weten concreet wat ze gaan doen bij aankomst (waar ze gaan verblijven ect.).

5.2 Tot wanneer kan een derdelander gebruik maken van het remigratiebeleid?

Middels het remigratiebeleid biedt de DT&V extra ondersteuning en een financiële bijdrage aan derdelanders die vrijwillig terug willen keren naar het land van herkomst of een land buiten de EU waar de derdelander duurzaam kan verblijven. Derdelanders kunnen zich tot en met 4 maart 2024 aanmelden, mits ze aan de voorwaarden van het remigratiebeleid voldoen. Zie voor meer informatie:

<https://www.dienstterugkeerenvertrek.nl/actueel/nieuws/2022/11/10/remigratiebeleid>

5.3 Wat kan de gemeenten doen indien de derdelander aangeeft hulp nodig te hebben bij vertrek?

Als gemeenten behoefte hebben aan ondersteuning kan de gemeenten aangeven dat er hulp beschikbaar is van de Dienst Terugkeer & Vertrek (info@dtv.minvenj.nl of +31(0)703181500) of van de Internationale Organisatie voor Migratie (+31(0)8874644666).

5.4 Waar worden de mensen die het land na het verlopen van de vertrektermijn tijdelijk opgevangen?

Enkel indien er concreet en onderbouwd zicht is op vertrek van de derdelanders, bijvoorbeeld een vluchtdatum, kan in een uitzonderlijk geval de opvang in gemeenten nog korte tijd worden verlengd.

5.5 Hoe wordt omgegaan met een derdelander die gedurende de vertrektermijn niet kan reizen vanwege medische omstandigheden (o.a. zwangerschap)?

Indien de derdelander gemotiveerd aangeeft dat er sprake is van een acute medische noodsituatie en vertrek daardoor niet mogelijk is dient de derdelander erop gewezen te worden dat hij bij de IND een aanvraag kan indienen tot uitstel van vertrek als bedoeld in art. 64 Vreemdelingenwet. Deze aanvraag doet geen aanspraak ontstaan op opvang door het COA, dat is wel het geval indien door de IND uitstel van vertrek is verleend. Hier is alleen bij hoge uitzondering sprake van. Hierbij is van belang dat betrokkene zijn medische situatie met stukken onderbouwt.

5.6 Wat is het verschil tussen DT&V en IOM?

Het IOM is een onderdeel van de Verenigde Naties dat helpt bij het realiseren van vertrek. Mensen kunnen deze hulp zelfstandig inroepen, zonder tussenkomst van de overheid. DT&V valt daarentegen onder de Rijksoverheid. De remigratieregeling is bij de DT&V neergelegd en geldt tot en met 4 maart 2024. De financiële ondersteuning (vergoeding) van deze regeling is een stuk hoger dan de bedragen die het IOM kan meegeven.

Het vertrek wordt geregeld en begeleid door DT&V of IOM. De vergoeding vanuit de remigratieregeling is substantieel hoger (€5000,-) en wordt in cash uitgekeerd. De IOM ondersteuning is zo'n €1800,- per volwassene, waarvan het grootste gedeelte in natura wordt uitgekeerd.

De snelheid waarmee het vertrek geëffectueerd kan worden verschilt, en is voornamelijk afhankelijk van het voorhanden zijn van reisdocumenten. De DT&V zal dikwijls sneller zijn (wanneer reisdocumenten voorhanden zijn). IOM zal altijd eerst in gesprek gaan met betrokkene en kan in sommige gevallen ook faciliteiten voorbereiden bij aankomst (dit duurt mogelijk langer dan 14 dagen).

Het voordeel van het inschakelen van IOM is dat men zonder enige hulp van de Nederlandse overheid zelfstandig kan vertrekken met behulp van deze organisatie. Daarbij houdt IOM in diverse landen van herkomst kantoor, die ter plekke bepaalde zorg kunnen organiseren.

6. Beëindiging van de opvang bij onvrijwillig vertrek

6.1 Welke werkwijzen zijn er mogelijk om de opvang te beëindigen voor derdelanders die niet vrijwillig vertrekken?

Op basis van de meeromvattende beschikking die door de IND is afgegeven, is de bestuursrechtelijke route in de meeste gevallen mogelijk. De handreiking vertrek derdelanders uit de GOO biedt meer informatie over de bestuursrechtelijke route.

6.2 Wanneer komt het wel tot een civiele ontruimingsprocedure?

Een gedwongen ontruiming op grond van artikel 45 lid 1 sub c en e Vw is alleen mogelijk indien de asielaanvraag van de derdelander door de IND is afgewezen of buiten behandeling is gesteld. Indien daarvan geen sprake is, bijv. omdat de asielaanvraag is ingetrokken door de derdelander, dan kan het zo zijn dat een civiele procedure nodig is om de derdelander uit de opvang te verwijderen. Als de gemeente niet weet welke ontruimingsprocedure gevolgd moet worden (omdat niet duidelijk is of de derdelander de asielaanvraag heeft ingetrokken), kan contact opgenomen worden met de backoffice van het ministerie van Justitie en Veiligheid (derdelanders.oekraine@minjenv.nl). Ook indien het komt tot een civiele ontruimingsprocedure, kan de gemeente contact opnemen met de backoffice.

6.3 Lopen gemeenten door de bestuursrechtelijke route geen groter risico op vervolprocedures?

Iemand kan altijd in bezwaar en/of beroep gaan tegen beslissingen van de overheid. Dat kan ook bij een bestuursrechtelijke ontruimingsprocedure via de weg van artikel 72, derde lid, Vreemdelingenwet. De derdelander kan bezwaar maken tegen de feitelijke ontruiming door de politie. De gemeente zal op dit bezwaar moeten beslissen en eventuele daaropvolgende procedure moeten voeren (bezwaar en eventueel beroep en hoger beroep). De derdelander kan hangende het bezwaar tegen de feitelijke ontruiming een voorlopige voorziening aanhangig maken bij de bestuursrechter. De gemeente kan bij het voeren van deze juridische procedure(s) indien gewenst contact opnemen met de backoffice van het ministerie van Justitie en Veiligheid (derdelanders.oekraine@minjenv.nl). Belangrijk verschil met de civiele procedure is dat in de bestuursrechtelijke route het initiatief van bezwaar en beroep bij de derdelander ligt. Procedures gericht tegen feitelijk handelen zijn over het algemeen korter en overzichtelijker dan via de civiele route het geval is.

6.4 Hoe ziet de ondersteuning vanuit het Rijk er uit?

Gemeenten kunnen met (juridische) vragen terecht bij de backoffice (derdelanders.oekraine@minjenv.nl). Wanneer gemeenten hoge kosten maken voor ontruiming – en deze kosten kunnen niet worden gedekt vanuit het normbedrag voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne – dan worden deze vergoed door het Rijk. Ook kan de landsadvocaat eventueel ondersteunen in civiele procedures. Ook hiervoor kan de gemeente contact opnemen via het mailadres van de backoffice.

6.5 Wat is het onderscheid tussen beëindiging van het recht op verblijf in Nederland en recht op opvang?

Per 4 maart 2024 eindigt de bescherming op grond van de RTB van derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht in Oekraïne van rechtswege. Dit betekent dat het recht op verblijf dan stopt. Voor derdelanders die de asielpcedure niet willen doorzetten of

wiens asielaanvraag al eerder is afgewezen, begint op 5 maart de vertrektermijn te lopen. Zij moeten Nederland en de EU binnen de vertrektermijn van 28 dagen verlaten. Gedurende de vertrektermijn behouden derdelanders recht op opvang zoals beschreven in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO).

6.6 Wat voor invloed hebben beroep en hoger beroep op het recht op opvang?

Beroep en hoger beroep tegen het terugkeerbesluit van de IND hebben geen schorsende werking maar kunnen gepaard gaan met verzoek tot voorlopige voorziening (vovo). Normaliter wordt tegen 'kale' terugkeerbesluiten geen tot weinig beroep ingediend. Om die reden wordt het ook niet aannemelijk geacht dat in grote getalen voorlopige voorzieningen worden toegewezen. Indien de vovo in de procedure tegen de IND wordt toegewezen, blijft de vreemdeling recht houden op opvang. De vreemdeling heeft zelf een afschrift dat hij aan de gemeente kan laten zien. De titelcode in de BRP wordt voor iemand met een toegewezen vovo teruggekapt naar 46.

7. Derdelanders die opnieuw asielaanvraag doen na 4 maart 2024

7.1 Kan een derdelander na 4 maart alsnog asiel in Nederland aanvragen?

De derdelander kan ook na 4 maart 2024 asiel aanvragen wanneer hij of zij meent te vrezen voor de eigen veiligheid, in verband met vervolging of ernstige schade, bij terugkeer naar het land van herkomst. Het is de bedoeling dat zij dit reeds kenbaar hebben gemaakt als reactie op de vraag van de IND of zij de asielprocedure willen voortzetten. Wanneer iemand (alsnog) aangeeft te vrezen voor zijn of haar veiligheid in het land van herkomst dan kan verwezen worden naar de asielprocedure via Ter Apel.

7.2 Op welke wijze moeten gemeenten doorverwijzen als een derdelander alsnog aangeeft niet veilig te zijn in het land van herkomst na het beëindigen van de tijdelijke bescherming?

Wanneer een derdelander niet kenbaar heeft gemaakt asiel te willen aanvragen in reactie op de vraag van de IND hierover en toch meent in zijn/haar land van herkomst niet veilig te zijn, in de vorm van dat wordt gevreesd voor vervolging of ernstige schade, kan een derdelander asiel aanvragen in Ter Apel.

Let op: de druk op de IND en het COA is zeer hoog. Het aanmeldcentrum Ter Apel is niet bedoeld voor derdelanders die na beëindiging van de tijdelijke bescherming enkel onderdak zoeken. U wordt daarom met klem verzocht derdelanders niet zonder meer naar het aanmeldcentrum Ter Apel te sturen.

8. Derdelanders met een toegekende status

8.1 Krijgt de gemeente te horen aan welke derdelanders een asielstatus is toegekend?

Gemeenten die statushouders opvangen zijn eerder hierover door het COA per brief geïnformeerd. Deze brief staat ook op het forum van de VNG.

8.2 In de BRP is code 46 gewijzigd naar code 26, wat betekent dit?

Een verandering van code 46 naar code 26 betekent dat voor deze derdelander een verblijfsvergunning is afgegeven. Het COA heeft gemeenten met statushouders eerder per brief geïnformeerd over de aanwezigheid van statushouders in hun gemeente. Deze brief is beschikbaar via het VNG-forum. Mocht deze brief nog vragen oproepen, dan raden wij aan om contact te leggen met de COA Informatielijn op 088 - 715 70 00 of info@coa.nl.

8.3 Hoe ziet de financiering eruit voor derdelanders die een verblijfsvergunning hebben gekregen en die nog in de GOO moeten verblijven?

Het COA heeft gemeenten met statushouders per brief geïnformeerd over de aanwezigheid van statushouders in hun gemeente, inclusief de financiering van deze groep. Deze brief is ook beschikbaar via het forum van de VNG. Indien er nog geen contact is geweest met het COA over deze groep, dan raden wij aan om contact te leggen met de COA Informatielijn op 088 - 715 70 00 of info@coa.nl.

8.4 Hoe verloopt de huisvesting van statushouders?

Alle betrokken gemeenten worden gevraagd om statushouders uit deze groep derdelanders in de eigen gemeente regulier te huisvesten. Statushouders die door gemeenten worden gehuisvest tellen mee voor de taakstelling huisvesting statushouders. Zo kunnen statushouders wonen en werken op de plek die hen vertrouwd is geworden.

8.5 Hoe zijn deze statushouders verzekerd?

Deze specifieke groep statushouders was tot 31 december 2023 verzekerd onder de RMA. Mochten er statushouders zijn die nog in de gemeentelijke opvang zitten en nog niet een eigen zorgverzekering hebben afgesloten dan raden wij aan om contact te leggen met de COA Informatielijn op 088 - 715 70 00 of info@coa.nl

9. Financiën

9.1 Hoe is na 4 maart de bekostiging van de opvang van derdelanders ingeregeld die niet langer onder de Richtlijn tijdelijke bescherming van ontheemden uit Oekraïne vallen? Hoe kan een gemeente de kosten voor derdelanders die overgaan naar het COA declareren?

Gedurende de 28 dagen vertrektermijn (van 5 maart tot en met 1 april) dient de gemeente opvang te blijven bieden zoals aangeduid in Regeling opvang voor Oekraïense ontheemden (RooO). Deze bekostigingsregeling loopt door tot het einde van de vertrektermijn. Bekostiging hiervoor vindt hetzelfde plaats als voor andere opvangplekken in de gemeente.

Wat betreft derdelanders die een lopende asielaanvraag hebben: gemeenten kunnen de kosten die zij maken ten aanzien van deze groep derdelanders die vanaf 5 maart administratief al bij COA geplaatst worden maar fysiek nog in de gemeentelijke opvang verblijven, declareren bij het COA. Gemeenten ontvangen van het COA een instructie over de manier van factureren (incl. normbedragen, projectcodes en een e-mailadres voor vragen en het indienen van declaraties).

9.2 De gemeente wil de opvang van derdelanders ook na de 28 dagen vertrektermijn voortzetten. Hoe kan de gemeente de kosten dekken?

Het is niet de bedoeling dat gemeenten de opvang van derdelanders na het einde van de vertrektermijn voortzetten. Derdelanders hebben na de vertrektermijn geen recht meer op opvang en verblijven onrechtmatig in de gemeentelijke opvang. Kosten die hiervoor gemaakt worden, worden niet door het Rijk vergoed. Enkel indien de derdelander meewerkt aan vertrek en er concreet en onderbouwd zicht is op vertrek in de nabije toekomst, kan de gemeente gedurende de periode na het einde van de vertrektermijn en tot aan het vertrek van de derdelander opvang voortzetten en deze vergoed krijgen. Zie hiervoor ook artikel 2, lid 1 onder f van de bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne.

Voor derdelanders die asiel hebben aangevraagd en vanaf 5 maart administratief geplaatst zijn bij het COA, gelden andere afspraken met betrekking tot het langer bieden van gemeentelijke opvang. Zie hiervoor de vragen 3.1 t/m 3.13.

10. Werk

10.1 Mag een derdelander met een tijdelijke verblijfsvergunning Oekraïne na 4 maart 2024 blijven werken in Nederland?

Dit is afhankelijk van de verblijfsrechtelijke positie. Derdelanders die vertrekplichtig zijn en Nederland moeten verlaten, mogen na 4 maart 2024 niet meer werken, ook niet gedurende de vertrektermijn van 28 dagen. Zij mogen vanaf deze datum alleen (blijven) werken in Nederland als zij in het bezit zijn van een verblijfsvergunning waarmee werken in Nederland is toegestaan.

Lopende asielaanvraag:

Op het moment dat derdelanders wel een verblijfsvergunning asiel hebben aangevraagd maar er nog geen beslissing is genomen over de aanvraag, dan mogen zij na 4 maart 2024 alleen werken onder de voorwaarden zoals die gelden voor reguliere asielzoekers in procedure. De werkgever moet in het bezit zijn van een tewerkstellingsvergunning. De tewerkstellingsvergunning kan worden aangevraagd bij UWV, zie [Speciale voorwaarden per categorie | UWV | Werkgevers](#). Voorwaarde is dat de asielaanvraag tenminste zes maanden moet openstaan. Hierbij wordt voor deze groep de datum van de BRP-inschrijving gezien als de start van de asielprocedure. Dat is voor deze derdelanders het geval, omdat zij immers allemaal vóór 19 juli 2022 ingeschreven waren in de BRP.

Opvolgende asielaanvraag:

In het geval van een opvolgende asielaanvraag na buiten behandeling stelling of afwijzing van de eerdere asielaanvraag beginnen de zes maanden behandelingstijd opnieuw te lopen vanaf het moment van de herhaalde aanvraag (zie vraag 10.2)

Statushouders:

Indien de derdelander in het bezit is van een asielvergunning zijn zij - als statushouders - vrij op de arbeidsmarkt.

NB: Van werkende asielzoekers die opgevangen worden door het COA wordt een financiële bijdrage in de opvang verlangd. Kijk hiervoor ook op: [COA - Werken: vrijwilligerswerk en betaald werk | www.coa.nl](#)

Derdelanders die een reguliere verblijfsvergunning hebben

Derdelanders die een verblijfsvergunning toegewezen hebben gekregen voor werk of studie behouden ook na 4 maart hun recht op verblijf en werk conform aantekening op de verblijfsvergunning in Nederland. Zij hebben echter geen recht meer op opvang. Hij of zij kan geen aanspraak meer maken op opvang en verstrekkingen onder de RTB en is zelf verantwoordelijk voor het vinden van onderdak.

10.2 Mag een derdelander met een tijdelijke verblijfsvergunning uit Oekraïne die een buiten behandeling stelling heeft ontvangen en opnieuw asiel aanvraagt werken?

Als een derdelander opnieuw asiel aanvraagt, dan gelden dezelfde regels omtrent de toegang tot de arbeidsmarkt als voor andere asielzoekers in procedure. De werkgever beschikt over een tewerkstellingsvergunning en de asielaanvraag moet dan wel minstens zes maanden openstaan voordat een tewerkstellingsvergunning kan worden afgegeven. De derdelander zal dan ook zes maanden moeten wachten vanaf het moment van de herhaalde aanvraag alvorens weer te mogen werken.

De tewerkstellingsvergunning moet de werkgever aanvragen via het werkgeversportaal van het UWV. Kijk hiervoor op: [Speciale voorwaarden per categorie | UWV | Werkgevers](#)

10.3 Hoe weet een werkgever dat hij een derdelander in dienst heeft die na 4 maart niet meer (zonder tewerkstellingsvergunning) mag werken?

Er is hierover informatie beschikbaar op de websites van de Rijksoverheid en het UWV. Werkgevers kunnen zelf nagaan of ze een derdelander in dienst hebben die vanaf 5 maart 2024 niet meer onder de RTB valt door de gegevens op het O-document te controleren. Op het O-document van derdelanders die per 4 maart 2024 niet meer onder de RTB vallen staat een vervaldatum van **4 september 2023 of 10 januari 2024**. Is dit het geval is, gelden de regels zoals genoemd onder vraag 10.1.

10.4 Hoe worden werkgevers geïnformeerd dat er een derdelander bij hen werkt die na 4 maart geen arbeid meer mag verrichten?

Werkgevers worden via de websites van de Rijksoverheid, en het UWV geïnformeerd. Tevens wordt deze informatie via de Stichting van de Arbeid, AWWN en de ABU verspreid aan werkgevers. Daarnaast onderzoekt het UWV of het mogelijk is een brief naar werkgevers die derdelanders in dienst hebben te sturen. De groep derdelanders die dit aangaat is ook zelf per brief geïnformeerd over het beëindigen van de bescherming onder de RTB per 4 maart 2024. In deze brief is opgenomen dat na afloop van de bescherming onder de RTB daarmee ook geen toegang meer is tot de arbeidsmarkt.

10.5 Kan een gemeente werkgevers informeren dat zij een derdelander in dienst hebben waarvan de bescherming onder de RTB wordt beëindigd?

Gemeenten kunnen in algemene zin werkgevers informeren over de consequenties van het beëindigen van de bescherming onder de RTB voor derdelanders met een tijdelijk Oekraïens verblijfsrecht. De vrijstelling van de tewerkstellingsvergunningplicht voor werkgevers die ontheemden die vallen onder de RTB in loondienst hadden, geldt vanaf 5 maart 2024 niet meer voor deze groep derdelanders.

10.6 Mag een derdelander tijdens de vertrektermijn nog werken?

Nee, een vertrekplichtige derdelander mag tijdens de vertrektermijn geen arbeid verrichten. Hij/zij heeft immers geen rechtmatig verblijf meer, maar enkel recht op opvang en verstrekkingen gedurende de vertrektermijn van 28 dagen tot en met 1 april 2024. De vrijstelling van de tewerkstellingsvergunningplicht (met meldplicht) voor werkgevers die ontheemden uit Oekraïne in loondienst hebben geldt alleen voor ontheemden die nog vallen onder de RTB.

10.7 Controleert de Nederlandse Arbeidsinspectie op voortzetting van werkzaamheden door derdelanders zonder asielprocedure?

De Nederlandse Arbeidsinspectie houdt toezicht op naleving van de arbeidswetten door werkgevers, waaronder de Wet arbeid vreemdelingen (Wav). Derdelanders die niet rechtmatig in Nederland verblijven, mogen op grond van de Wav niet tewerkgesteld worden. Indien de Arbeidsinspectie constateert dat een werkgever de wet overtreedt, dan zal ze handhavend optreden.

11. Zorg

11.1 Ontvangt de derdelander die een asielaanvraag heeft lopen zorg na 4 maart?

Ja, in algemene zin ontvangt iedereen die dat nodig heeft in Nederland medisch noodzakelijke zorg. De wijze waarop die zorg bekostigd wordt hangt af van de situatie. Derdelanders hebben bij aankomst in Nederland automatisch een asielaanvraag ingediend. Vanaf 5 maart 2024 vallen derdelanders die deze asielaanvraag doorzetten onder de Regeling medische zorg asielzoekers (RMA), en niet langer onder de Regeling medische zorg ontheemden (RMO). De inhoud van deze regelingen komt overeen.

11.2 Hoe ontvangt een derdelander die asiel aanvraagt zijn/haar zorgpas?

Voor deze groep geldt dat zij de pas automatisch toegestuurd krijgen op het in IBIS bekende adres. Hiervoor zijn geen handmatige acties nodig.

11.3 Ontvangt de derdelander die een verblijfsvergunning heeft ontvangen nog zorg na 4 maart?

Derdelanders die een reguliere verblijfsvergunning ontvangen, dienen zelf een zorgverzekering aan te vragen zodra zij door de gemeenten zijn gehuisvest als vergunninghouder.

11.4 Ontvangt een derdelander nog zorg tijdens de 28 dagen vertrektermijn en daarna?

Nee, derdelanders zijn na 4 maart 2024 zelf verantwoordelijk voor de kosten van zorg. Als zij de kosten van medisch noodzakelijke zorg niet kunnen betalen dan kan de zorgverlener een beroep doen op de subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden (SOV) of de regeling onverzekerbare vreemdelingen (OVV).

12. Onderwijs

12.1 Wat zijn de perspectieven voor de derdelanders die studie willen afronden?

Derdelanders die aan een Nederlands onderwijsinstituut studeren kunnen een verblijfsvergunning regulier studie aanvragen. Als zij aan alle eisen voldoen, kan er coudance worden toegepast op het vereiste voor een Machtiging tot Voorlopig Verblijf (MVV). Meer informatie vindt u op deze website: [Machtiging tot voorlopig verblijf \(mvv\) | IND](#).

12.2 Mag een derdelander een opleiding in Nederland afmaken?

Ja, als deze derdelander op 4 maart 2024 ingeschreven staat aan een Nederlandse instelling voor hoger onderwijs (hogeschool of universiteit) en collegegeld (instellingstarief) betaalt, dan mag de studie voortgezet worden aan deze instelling. Dit ontslaat de derdelander echter niet van zijn vertrekplicht om Nederland te verlaten. Inschrijving aan een Nederlandse instelling voor hoger onderwijs geeft geen rechtmatig verblijf.

12.3 Mag een derdelander een opleiding in Nederland afmaken als hij/zij ook asiel aanvraagt?

Ja, als deze derdelander op 4 maart 2024 ingeschreven staat aan een Nederlandse instelling voor hoger onderwijs (hogeschool of universiteit) en collegegeld (instellingstarief) betaalt, dan mag de studie voortgezet worden aan deze instelling, ook als de derdelander kenbaar heeft gemaakt de asielaanvraag door te zetten. Dit geldt voor WO, HBO en MBO opleidingen.

12.4 Kan een derdelander een studie voortzetten bij een verhuizing naar een andere gemeente. Heeft dat gevolgen voor de studie?

Als een derdelander zijn/haar studie mag voortzetten (zie vraag 12.2 en 12.3), kan de studie los van de gemeente waar men verblijft worden voortgezet aan de instelling waar de derdelander ingeschreven staat en waar hij/zij dus een studie volgt.

12.5 Kunnen kinderen van een derdelander die op een basis of middelbare school zitten de school afmaken? Heeft een minderjarige derdelander tijdens de vertrektermijn nog recht op onderwijs?

Alle kinderen onder de 18 hebben recht op onderwijs, ongeacht hun status. Zolang zij in Nederland verblijven en ingeschreven staan op school kunnen zij het onderwijs vervolgen.

Studenten die voor 4 maart 2024 al volgens de geldende regels waren ingeschreven bij een Nederlandse onderwijsinstelling, mogen hun studie afronden. Het is daarbij van belang dat er op het moment van inschrijving sprake is van een rechtmatig verblijf in Nederland. Dit ontslaat de derdelanders niet van hun vertrekplicht om Nederland te verlaten. Inschrijving aan een Nederlandse instelling voor hoger onderwijs geeft geen rechtmatig verblijf. Derdelanders die na 4 maart 2024 niet rechtmatig in Nederland verblijven, mogen niet met een nieuwe opleiding beginnen.

13. Openbare orde en veiligheid

13.1 Hoeveel mensen verwacht het ministerie van Justitie en Veiligheid die vertrekken met onbekende bestemming (MOB)?

Hier zijn geen bruikbare inschattingen over. Deze groep verschilt van andere groepen in de (asiel)opvang waarover historische cijfers bestaan. Hoewel al voor 4 maart 2024 is geïnterviewd wie al dan niet de asielprocedure wil doorlopen, kan eenieder ertoe besluiten om met onbekende bestemming te vertrekken.

13.2 Hoe wordt voorkomen dat men MOB gaat en zich een half jaar later alsnog in Ter Apel meldt?

Het staat een persoon vrij een opvolgende asielaanvraag te doen, ook wanneer iemand MOB is gegaan.

14. Gegevensdeling en communicatie

14.1 Wanneer vindt de gegevensuitwisseling tussen de IND en gemeenten plaats?

Zie vraag 2.3.

14.2 Welke check moet ik als gemeente doen m.b.t. gegevensuitwisseling, beheer en beveiligingsmaatregelen?

Zorg ervoor dat de gegevens na ontvangst veilig worden opgeslagen en alleen worden verwerkt voor het doel waarvoor de gegevens verstrekt zijn en beperk de toegankelijkheid van de gegevens tot medewerkers die een rol hebben binnen het proces.

14.3 Op welke wijze kan de gemeente de informatie van de IND inzetten?

De gemeente kan deze informatie inzetten om alvast gesprekken met derdelanders te voeren in aanloop naar 4 maart 2024. Het is niet de bedoeling dat er a.d.h.v. de lijsten primair gecommuniceerd wordt naar de klant over zijn procedure.

14.4 Hoe weet Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) wie derdelanders zijn?

Er vindt geen directe gegevensuitwisseling met VWN plaats.

14.5 Geldt er een vervaltermijn bij de gegevens?

Ja, de gegevens die via de bestandenpostbus worden verstuurd kennen een vervaltermijn van een maand geteld vanaf het moment van gegevensdeling. Daarna zijn de gegevens niet meer te bereiken en worden ze verwijderd. De gegevens kunnen na ontvangst via de bestandenpostbus intern worden opgeslagen op een veilige en beperkt toegankelijke locatie. Als de gegevens niet langer nodig zijn, moeten de gegevens definitief gewist worden van alle locaties waarop deze zijn opgeslagen.

14.6 De gegevens van de derdelanders zijn gelekt, wat moet ik doen?

Indien er een datalek heeft plaatsgevonden wordt het interne gemeentelijke datalekprotocol opgevolgd.

Daarnaast moet het datalek zo snel mogelijk maar in ieder geval binnen 24 uur na ontdekking gemeld worden via datalek@ind.nl. Graag bij melding de volgende informatie verstrekken:

1. Datum en tijdstip van de constatering van de (vermoedelijke) inbreuk in verband met persoonsgegevens.
2. Aard van de inbreuk in verband met persoonsgegevens
3. De persoonsgegevens en betrokkenen
4. Waarschijnlijke gevolgen van de inbreuk in verband met persoonsgegevens
5. Maatregelen die gemeente heeft voorgesteld of genomen om de inbreuk in verband met persoonsgegevens aan te pakken, waaronder, in voorkomend geval, de maatregelen ter beperking van de eventuele nadelige gevolgen daarvan
6. Maatregelen die gemeente heeft voorgesteld of genomen om het risico op herhaling van eenzelfde inbreuk in verband met persoonsgegevens te beperken.

14.7 Hoe weten gemeenten wie welke brief vanuit het Rijk heeft ontvangen?

Alle derdelanders die na 4 maart 2024 niet meer onder de RTB vallen, ontvangen een informerende brief vanuit de IND over de uitspraak en de gevolgen van de uitspraak.

Daarnaast verstuurt de IND in aanloop naar 4 maart 2024 de derdelanders van wie de tijdelijke bescherming op 4 maart 2024 afloopt een terugkeerbesluit.

Het COA informeert derdelanders die aangegeven hebben hun asielprocedure door te willen zetten op het moment dat er een plek beschikbaar voor hem of haar is in de COA opvang.

14.8 Met wie mag ik binnen de gemeente de gegevens delen?

De gegevens van de betrokkenen mogen binnen de gemeente alleen gedeeld worden met medewerkers die zich bezighouden met het proces van de begeleiding rondom de opvang van deze groep derdelanders.

14.9 Welke gegevens van de derdelanders krijg ik?

Als een gemeente reeds akkoord is gegaan met een verlenging van het convenant tussen de IND en de gemeente, kunnen zij eenmalig een lijst van de derdelanders in hun gemeente opvragen, met de BSN-nummers van de derdelanders waarvan de RTB afloopt na 4 maart 2024 en van de derdelanders die onder de RTB blijven vallen. De uitzonderlijke gemeenten die nog in aanmerking komen het convenant te tekenen, worden hiervan op de hoogte gebracht.

14.10 Worden deze Q&A's geüpdatet?

Ja, wanneer hier aanleiding toe is, worden deze QenA's geüpdatet.

15. Overige vragen en antwoorden

15.1 Is uitschrijving uit BRP hetzelfde als intrekking van de RTB?

Nee, dat is niet hetzelfde. Op 4 maart wordt de RTB van rechtswege ingetrokken. Uitschrijving uit de BRP volgt o.b.v. het beëindigen van de RTB.

15.2 Moet ik een derdelander die uit de opvang is vertrokken en in het buitenland verblijft uitschrijven uit de BRP?

Ja. Indien na afloop van de vertrektermijn vaststaat dat de derdelander is vertrokken uit Nederland, maar geen aangifte van vertrek heeft gedaan, dan kan de gemeente een voornemen nemen tot ambtshalve uitschrijving als ingezetene uit de BRP. Vervolgens kan de gemeente zonder aanvullend adresonderzoek (ongeveer twee weken later) hierover een besluit nemen. Het vertrek wordt ambtshalve verwerkt. Het voornemen en het besluit kunnen worden bekendgemaakt op officielebekendmakingen.nl of in een huis-aan-huisblad. Dit kan in één publicatie een groep personen betreffen.

15.3 Moet ik een derdelander die met uit de opvang is vertrokken, maar onbekend is waarheen, uitschrijven uit de BRP?

Ja. Als alleen bekend is dat betrokkene het BRP-adres (de opvanglocatie) heeft verlaten maar nog niet vaststaat dat hij of zij uit Nederland is vertrokken, is voor uitschrijving, naast een voornemen en besluit, een onderzoek nodig naar het nieuwe adres. De mogelijkheden om het nieuwe adres te achterhalen zullen in deze gevallen doorgaans beperkt zijn. Uit het dossier voor uitschrijving moet volgen dat de betrokkene uit de opvang is vertrokken, onbereikbaar is en dat niet achterhaald kan worden of hij nog in Nederland verblijft. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld een schriftelijke verklaring van de locatiemanager waaruit volgt dat de derdelander uit de opvang is vertrokken en dat niet duidelijk is of hij nog in Nederland verblijft. Voeg daarnaast bijvoorbeeld een eigen aantekening van de medewerker burgerzaken toe waaruit volgt waarom er geen mogelijkheid is om de nieuwe verblijfsplaats te achterhalen.

Het vertrek wordt ambtshalve verwerkt. Het voornemen en het besluit kunnen worden bekendgemaakt op officielebekendmakingen.nl of in een huis-aan-huisblad. Dit kan in één publicatie een groep personen betreffen.

15.4 Is er ruimte voor gemeenten om een eigen handelingsperspectief te ontwikkelen?

Het Rijk vraagt gemeenten zo veel mogelijk naar de landelijke handelswijze te handelen en deze eventueel aan te vullen met lokale aandachtspunten en daaruit voortvloeiende werkwijzen. De landelijke handelswijze is weergegeven in het aangeboden informatiepakket. Dit pakket kan ook worden geraadpleegd op het forum van de VNG.

15.5 Behouden derdelanders hun BSN nummer tijdens de asielaanvraag?

Ja, derdelanders behouden hun BSN-nummer tijdens de asielaanvraag.